

คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับเรื่องลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศ และเพื่อการตอบประเด็นที่มักจะมีคำถามกันบ่อย ๆ

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสเข้าร่วมประชุมที่วาติกันโอกาสครบรอบ 25 ปีของคำสอนพระศาสนจักร
เมื่อ วันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 2017

ตั้งแต่ที่หนังสือ “*Building a Bridge*” (การสร้างสะพาน) เผยแพร่ออกมา เกี่ยวกับการอภิบาลคาทอลิกที่รักเพศเดียวกัน กะเทย ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายก็ดี และผู้แปลงเพศ เมื่อไปตามวัด ศูนย์เข้าเฝ้าบ วิทาลัย มหาวิทยาลัย และการประชุม ต่าง ๆ ข้าพเจ้ามักจะถูกตั้งคำถามที่ถามกันซ้ำแล้วซ้ำอีก คำถามที่มักถามกันมากที่สุด คือ “เราจะสนทนากับกลุ่มบุคคลที่เป็นกะเทยอย่างไรกับบางคนที่มีทัศนคติเชื่อว่าพระเจ้าทรงรังเกียจพวกเขา?” “เราจะช่วยเยาวชนที่รู้สึกอยากฆ่าตัวตายได้อย่างไรเพราะ การที่รู้สึกว่าคุณมีความผิดปกติเบี่ยงเบนทางเพศ? และ “เราจะสนทนากับคาทอลิก เป็นกะเทยหรือคนรักร่วมเพศอย่างไรเพราะพวกเขารู้สึกว่าพระศาสนจักรไม่ยอมรับพวกเขา?”

คำถามทั่วไปอีกคำถามหนึ่งเกี่ยวกับคำสอนทางการของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับคนลักร่วมเพศ กิจกรรมเกี่ยวกับการลักร่วมเพศ และการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกัน โดยปกติแล้วคำถามเหล่านี้ไม่ใช่เพียงชาวคริสต์คาทอลิกที่ไม่ทราบคำสอนของพระศาสนจักรเท่านั้นที่ถาม แต่อันที่จริงแล้วคาทอลิกที่ถามก็เพราะต้องการทราบพื้นฐานหรือเหตุผลแห่งคำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับเรื่องนี้

หนังสือ *การสร้างสะพาน* ตั้งใจที่จะทำให้เรื่องศีลธรรม/จริยธรรมเกี่ยวกับเรื่องทางเพศมีความชัดเจน เนื่องจากข้าพเจ้าหวังที่จะส่งเสริมการเสวนาโดยมุ่งประเด็นไปยังจุดกลางที่อาจจะเข้าใจร่วมกันได้ และเนื่องจากท่าทีของผู้ใหญ่ในพระศาสนจักรส่วนใหญ่ต่อพี่น้องคาทอลิกที่เป็นพวกลักร่วมเพศ เป็นกะเทย เป็นคนประเภทยิง/ชายที่เบี่ยงเบน และพวกแปลงเพศยังคงยืนอยู่คนละจุดในเรื่องนี้ เรื่องนี้แทบจะไร้ซึ่งความหมายหากเราจะเริ่มสนทนากันด้วยเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายยืนอยู่คนละขั้วความคิดและความเข้าใจ โดยทั่วไปแล้วหนังสือประเภทดังกล่าวจะนำเสนอเกี่ยวกับการเสวนาและการสวดภาวนา แทนที่จะเป็นการพูดถึงมิติแห่งเทวศาสตร์ (ในฐานะเป็นพระสงฆ์คาทอลิกคนหนึ่ง ข้าพเจ้าไม่เคยทำหายคำสอนเหล่านั้น และข้าพเจ้าจะไม่มีวันทำอย่างนั้นเด็ดขาด)

แต่เพื่อให้การพบปะกันที่มีความหมายเกิดขึ้นได้ระหว่างพระฐานานุกรมของพระศาสนจักร หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ปกครองกับชุมชนหนึ่งชุมชนใด การศึกษาอย่างลึกซึ้งซึ่งก็น่าจะมีประโยชน์หากทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ อย่างที่ข้าพเจ้ากล่าวไว้ในหนังสือเล่มนั้น สะพานที่ดีนั้นต้องนำประชาชนเดินทางได้ทั้งไปและกลับ

ดังนั้นจึงมีความสำคัญที่ต้องถามว่า คำสอนที่เป็นทางการของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้สอนไว้อย่างไรบ้าง? เนื่องจากคำสอนของพระศาสนจักรที่เป็นสรุปรูปของคำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ไม่ได้มีการพูดถึงคนที่รักสองเพศหรือการแปลงเพศ แต่พูดถึง “บุคคลลักร่วมเพศ” ในที่นี้ข้าพเจ้าจะกล่าวเพียงแต่กลุ่มที่เป็นลักษณะกะเทย และคนรักเพศเดียวกันเพื่อให้เรื่องนี้กระชับขึ้น

คำสอนของพระศาสนจักรในระดับพื้นฐานอยู่ที่พระวรสาร และหากจะเจาะพื้นฐานให้ลึกลงไปอีกอยู่ที่การเผยแผ่ความรักของพระบิดาเจ้าในองค์พระเยซูคริสต์

เจ้า ดังนั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญมากที่สุดแห่งคำสอนของพระศาสนจักรทั้งปวงเกี่ยวกับผู้ที่มีลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศ เช่นกลุ่มกะเทยและคนลักร่วมเพศอยู่ตรงนี้: พระเจ้าทรงรักพวกเขา พวกเขาเป็นบุตรที่รักของพระเจ้า ถูกสร้างขึ้นโดยพระเจ้า ต้องการการเอาใจใส่ดูแลและพระเมตตาของพระเจ้าเช่นเดียวกับเรา

ยิ่งกว่านั้นในการทำพันธกิจอย่างเปิดเผย พระเยซูคริสต์จะมุ่งไปหาผู้ที่รู้สึกว่าคุณไม่ได้รับการเหลียวแล คนที่ถูกตัดขาด ถูกทอดทิ้ง และคนที่อยู่ตามชายขอบสังคมซึ่งคาทอลิกที่เป็นกะเทยและลักร่วมเพศจัดอยู่ในกลุ่มนี้ในพระศาสนจักรทุกวันนี้ และเพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเชื่อว่าพระคริสตเจ้าทรงรักพวกเขาด้วยความรักอย่างพิเศษจริง ๆ

เพราะฉะนั้นเมื่อพูดถึงกะเทยและคนลักร่วมเพศ คุณค่าแห่งความรัก ความเมตตา และการเห็นอกเห็นใจของพระวรสารจึงเป็นเสาหลักแห่งคำสอนทุกอย่างของพระศาสนจักร

เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะยืนยันว่าในสายตาของพระศาสนจักรการเป็นกะเทยหรือคนลักร่วมเพศจึงไม่เป็นบาป ซึ่งเป็นสิ่งตรงกันข้ามกับความเชื่อทั่วไปแม้ในหมู่บรรดาคาทอลิกที่มีการศึกษานี้อาจเป็นสิ่งที่คนไม่เข้าใจกันมากที่สุดเกี่ยวกับคำสอนคาทอลิก โดยปกติแล้วข้าพเจ้ามักจะได้รับการถามว่า “สิ่งนี้ไม่บาปดอกหรือที่คนหนึ่งกลายเป็นกะเทย?” แต่ไม่ใช่คำสอนของพระศาสนจักร ไม่มีที่ใดในหนังสือคำสอนที่บอกว่าการมีลักษณะนิสัยลักร่วมเพศ และเป็นกะเทยเป็นบาปอย่างที่บรรดาจิตแพทย์และนักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงต่างก็เห็นพ้องต้องกัน คนเราไม่ได้เลือกที่จะเกิดมาได้โดยมีสภาพจิตใจที่ผิดเพี้ยนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์

แต่เมื่อคนส่วนใหญ่ถามเกี่ยวกับ “คำสอนของพระศาสนจักร” พวกเขาไม่ได้หมายถึงแค่ปัญหานี้เท่านั้น แต่เกี่ยวกับกิจกรรมของพวกลักร่วมเพศและการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกันรวมถึงข้อห้ามแต่งงานกับเพศเดียวกันด้วย พฤติกรรมลักร่วมเพศตามคำสอนของพระศาสนจักรเป็น “สิ่งที่ไม่ถูกต้องภายใน” และ “ขัดแย้งกับกฎธรรมชาติ” (เรื่องราวคำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับการลักร่วมเพศมีอยู่ในคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกข้อ 2357-2359) ผลที่ตามมาคือพฤติกรรมการลักร่วมเพศ

และพฤติกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือศีลสมรสถูกถือว่าเป็น “พฤติกรรมที่ผิดเพี้ยนไปจากเป้าหมาย”

คำสอนนี้มาจากไหน และหมายความว่าอะไร? ในขณะที่คำสอนนี้มีรากฐานอยู่ในพระคัมภีร์ (ปฐมก. 19: 1-29; รม. 1: 24-27; คร. 6: 10; 1 ทธ. 1:10) คิดว่าเราสามารถเข้าใจได้ดีที่สุดจากธรรมเนียมปฏิบัติของพระศาสนจักรเกี่ยวกับกฏธรรมชาติ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากข้อเขียนของนักบุญโทมัสอาควินัส (ซึ่งท่านนำหลักการมาจากนักปรัชญาอาริสโตเติล)

กฏธรรมชาติมีพื้นฐานอยู่ในความคิดที่ว่า น้ำพระทัยของพระเจ้าและแผนการของพระองค์สำหรับโลกและสำหรับมนุษย์ไม่เพียงแต่จะมีการเผยให้เห็นในโลกธรรมชาติเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือมีความแนชัดอยู่ในตัวของมันเองต่อจิตใจมนุษย์ ช่วงที่ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาปรัชญา อาจารย์ที่สอนปรัชญายุคศตวรรษกลางบอกเราว่า “อาควินัสต้องการให้เรามองโลกว่าโลกนั้นมีความหมาย” อาควินัสบอกว่าเราสามารถเข้าใจแผนการของพระเจ้าไม่เพียงแค่สังเกตธรรมชาติเท่านั้น แต่โดยอาศัยการใช้เหตุผลของเราเองด้วย

เราสามารถเริ่มต้นด้วยความคิดแบบโทมัสที่ว่าโลก “มีความหมาย” จากจุดเริ่มต้นนั้นอาควินัสบอกว่านี่เป็นสิ่งชัดเจนว่าทุกสิ่งล้วน “ถูกจัดอยู่อย่างเป็นระเบียบไว้สิ้น” เพื่อเป้าหมายอะไรบางอย่าง เป้าหมายสุดท้ายของอาริสโตเติลน่าจะเป็นสิ่งชัดเจนทั้งสำหรับเมล็ดพันธุ์ต้นกำเนิดและการอนุমানด้วยเหตุผลของเรา เช่น ต้นกล้าเล็กๆ ของต้นโอ๊คถูกจัดระเบียบให้โตขึ้นเป็นต้นโอ๊คที่ใหญ่ตระหง่าน เด็กถูกจัดระเบียบให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ เช่นเดียวกันการกระทำทุกอย่างจะถูกตัดสินไปตามความจริงว่าสิ่งเหล่านี้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมสู่เป้าหมายที่ถูกจัดไว้หรือเปล่า ในเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมทางเพศถูกจัดไว้ให้มีเป้าหมายที่เรียกกันว่า “ความรัก” และ “และการมีบุตร” ภายใต้บริบทของศีลสมรส

ผลที่ตามมาคือ ตามการตีความดั้งเดิมตามธรรมเนียมกฏธรรมชาติ พฤติกรรมลักร่วมเพศมิได้เป็นไปตามกฏระเบียบเพื่อเป้าหมายพิเศษดังกล่าว เพราะฉะนั้นจึงถือว่าเป็น “ไม่ถูกต้องตามกฏระเบียบ หรือออกนอกกลุ่มจากระเบียบที่ควรเป็น” ดังนั้น “จึงไม่

สามารถจะอนุโลมได้ไม่ว่าด้วยกรณีใด” ดังที่คำสอนพระศาสนจักรระบุไว้นอกเหนือไปจากนี้แล้วพฤติกรรมลักร่วมเพศเองยังถูกมองว่าเป็น “เป้าหมายที่ผิด” เพราะจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ “ผิดต่อกฎระเบียบตามธรรมชาติของมันเอง”

ณ ตรงนี้เราต้องเข้าใจให้ชัดเจนกับวลีว่า “เป้าหมายที่ผิดระเบียบ” ไม่ได้หมายถึงตัวบุคคลแต่หมายถึงอุปนิสัย คำนี้ไม่ได้เป็นการอธิบายจิตวิทยา แต่เกิดจากมุมมองของนักปรัชญาและนักทฤษฎีศาตร์ ยิ่งกว่านั้นต้องเข้าใจดี ๆ ว่าสิ่งนี้ไม่ได้เพิกถอนศักดิ์ศรีภายในของบุคคล เพราะว่าพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ทุกคนดีเท่าเทียมกัน

นี่นำไปสู่คำสอนทางการของพระศาสนจักรเกี่ยวกับความบริสุทธิ์สำหรับ “บุคคลลักร่วมเพศ” เนื่องจากพฤติกรรมลักร่วมเพศไม่เป็นที่ยอมรับ บุคคลดังกล่าวจึงไม่ควรที่จะมีพฤติกรรมทางเพศไม่ว่าชนิดใด “บุคคลลักร่วมเพศถูกเรียกร้องให้รักษาความบริสุทธิ์ของตนเอง” ณ จุดนี้คำสอนของพระศาสนจักรหมายถึงความบริสุทธิ์ที่ไม่ล่วงละเมิดทางเพศ เพราะว่าทุกคนถูกเรียกร้องให้แสดงความรักอย่างบริสุทธิ์แม้ในระหว่างคู่สามีภรรยาที่ตาม (พูดโดยกว้าง ๆ แล้วความบริสุทธิ์ในคำสอนคาทอลิกคือการใช้พฤติกรรมทางเพศอย่างถูกต้องและเหมาะสม)

คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิกยังระบุด้วยว่ากะเทยและคนรักเพศเดียวกันสามารถและควรที่จะเข้าสู่ “ความครบครันของชีวิตคริสตชน” โดยอาศัยการรักษาความบริสุทธิ์ด้วยความช่วยเหลือต่างๆ เช่น “คุณธรรมอันสูงแห่งการควบคุมปกครองตนเองที่สอนเขาให้รู้จักใช้เสรีภาพภายใน บางครั้งก็โดยการสนับสนุนแห่งมิตรภาพทั่วไปโดยไม่ให้ความสนใจผู้ใดเป็นพิเศษ โดยการสวดภาวนา และ พระพรหมทานแห่งศีลศักดิ์สิทธิ์” พูดอีกอย่างหนึ่งคือ คำสอนพระศาสนจักรยืนยันว่ากะเทยและคนนิยมรักร่วมเพศสามารถดำเนินชีวิตที่ศักดิ์สิทธิ์ได้นั่นเอง

ไม่จำเป็นต้องบอกก็ได้ว่าข้อเสนอต่างๆ ดังกล่าวตัดขาดซึ่งการแต่งงานกับบุคคลเพศเดียวกัน อันที่จริงแล้วคำสอนทางการของพระศาสนจักรห้ามพฤติกรรมทางเพศทุกชนิดระหว่างชายหญิงนอกศีลสมรส ดังนั้นพระศาสนจักรจึงห้ามพฤติกรรมทางเพศต่างๆ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน การผิดประเวณี

แต่ยังมีอะไรที่มากกว่านี้อีกในคำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับประเด็นนี้ หากเราจะคำนึงถึงภาษาพิเศษทางปรัชญาและเทวศาสตร์พระศาสนจักรสอนว่า “เครื่องหมายทุกอย่างที่แบ่งแยกอย่างไม่เป็นธรรม” ต่อกะเทยและคนรักร่วมเพศ (ทั้งหญิงและชาย) จะต้องหลีกเลี่ยง ต้องปฏิบัติต่อกะเทยและคนรักร่วมเพศด้วยคุณธรรมอันสูงส่งแห่งการเป็นพี่น้องกัน “การให้ความเคารพ การเห็นอกเห็นใจ และความรู้สึกไว ละเอียดอ่อน” ในประสบการณ์ของข้าพเจ้าประเด็นนี้เป็นเรื่อง คำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับคนรักร่วมเพศรู้กันน้อยที่สุดในบรรดาคาทอลิกส่วนใหญ่

นอกเหนือจากคำสอนของพระศาสนจักรแล้ว ในสมณสาส์นเตือนใจ “ความปีติยินดีในความรัก” (Amoris Laetitia) สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสพูดถึงถึง 3 ประเด็นด้วยกันเกี่ยวกับคนรักร่วมเพศ ประการแรก พระองค์อธิบายการต่อต้านของพระศาสนจักรต่อผู้แต่งงานกับเพศเดียวกันด้วยธรรมเนียมประเพณีที่ใช้สำหรับการแต่งงานระหว่างชายและหญิง ประการที่สอง พระองค์ตรัสย้ำถึงห้าม “สร้างความรังเกียจ” ต่อกพวกเขาอย่างไม่เป็นธรรม

ประการที่สาม ที่สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสนำมากล่าวคือการให้การอภิบาลและการให้คำแนะนำเชิงศีลธรรม/จริยธรรมกับพวกเขา พระองค์ตั้งข้อสังเกตว่าเราต้องตระหนักว่าความดีกำลังทำงานในทุกบุคคล แม้ในสภาพที่ดูเหมือนจะขาดสิ่งที่พระศาสนจักรเสนอว่าเป็นความบริบูรณ์แห่งการเจริญชีวิตตามพระวรสาร พระองค์ตรัสว่าพระเยซูเจ้าคาดหวังให้เราเข้าสู่ความจริงในชีวิตของผู้คน “ติดตามพวกเขาไป” (accompanying) เท่าที่จะทำได้ ช่วยสร้างมโนธรรมที่ถูกต้องให้กับพวกเขา รู้จักตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับศีลธรรม รวมถึงเป็นกำลังใจให้พวกเขาดำเนินชีวิตที่ซื่อสัตย์และก้าวสู่ความศักดิ์สิทธิ์

ส่วนหนึ่งแห่งการติดตามพวกเขาคือการเสวนา นี่เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้พวกรักร่วมเพศ กะเทย คนที่นิยมทั้งสองเพศ และคนแปลงเพศจะได้เข้าใจคำสอนของพระศาสนจักรอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นพระวรสาร ธรรมเนียมประเพณีของกฎธรรมชาติ รากเหง้าแห่งเหตุผลของโทมัสและอาริสโตเติล คำสอนของพระศาสนจักร สมณสาส์นเตือนใจความปีติยินดีแห่งความรัก (Amoris Laetitia) และเอกสารอื่นๆ หากพวกเขาพยายามที่จะเป็นคาทอลิกที่ดี

ดังที่หนังสือ “การสร้างสะพาน”(Building a Bridge)กล่าวไว้ สิ่งสำคัญที่สถาบันพระศาสนจักรต้องเข้าใจประสบการณ์แห่งชีวิตของคาทอลิกที่มีลักษณะลักร่วมเพศ กะเทย คนที่ชอบทั้งชายและหญิงและคนแปลงเพศ เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกันที่คาทอลิกกลุ่มนี้ต้องเข้าใจด้วยว่าพระศาสนจักรเชื่ออะไรและสอนอย่างไร

บทความนี้นำเสนอโดย คพ. เจมส์ มาร์ติน เอส. เจ.

วิชฌ ธิญญอนันต์ - เก็บเรื่องอันละเอียดอ่อนนี้มาไตร่ตรองเพื่อการอภิบาล